Recensie: Werken en dagen ****1/2

Bourla Antwerpen
donderdag 26 september 2024

foto © Kurt Van der Elst

Recensie:
Met het fenomenale Werken en dagen legt FC Bergman de lat al meteen zeer hoog voor het theaterseizoen 2024-2025 in het Toneelhuis. Het theatercollectief vond inspiratie voor haar voorstelling bij de Griekse dichter Hesiodos. Die schreef rond 700 voor Christus een brief voor zijn broer Perses waarin hij hem moraliserend advies gaf over hoe ie moet landbouwen maar bovenal ook leven. FC Bergman ging met dat idee aan de slag om te kijken naar het leven, hoe we als mensen in goede en in slechte zin evolueerden en welke impact dat heeft op onze omgeving. Het kinderlijke, de verwondering maar ook een erotische laag komen als leidmotieven terug.

Werken en dagen is een woordeloze voorstelling. Het beeld en het spel is dus allesbepalend. Het maakt dat de voorstelling ook een van de meest inclusieve is die wij de afgelopen jaren in de Bourla, die toch vooral gekend is om voorstellingen te programmeren waar goede tot zeer goede taalkennis vereist is, gezien hebben. Jammer is weliswaar dat er soms actie helemaal vooraan het podium plaatsvindt en er zo wel wat verloren gaat voor sommige toeschouwers omdat de zichtlijnen - zelfs op de parterre - niet overal gegarandeerd zijn. Je kan mogelijks zoals wij dus niet alles zien wat er zich dan tijdens een scène afspeelt.
Met Werken en dagen brengt FC Bergman het plattelandsleven naar de stad. Dat op zich is al een verdienste en blijkt confronterend te werken voor de stedelingen die in onze buurt zaten. Fysiek zware arbeid zien we de acteurs en actrices verrichten, het labeur van elke dag tonend, het harde leven dus dat ja bij momenten niet zelden bruut kan overkomen. Heel verrassend start het collectief door met een oude ploeg de podiumvloer vooraan open te rijten. Zaaien doen ze met kleurrijke confetti die later ook bovengehaald wordt bij een heuglijke gebeurtenis en een (feest)maal.
Een speler zien we geassisteerd door hun collega's als dier gedekt worden door een ander. Maar ook seks onder mensen komt aan bod, hier wanneer Marie Vinck het slipje van Maryam Sserwamukoko en de broek van Stef Aerts naar beneden trekt wanneer ze beiden voor elkaar staan in een grijs doek gewikkeld. Ze brengt hen beiden dichter bij elkaar, laat haar naar achter buigen over de rest en zal het duo vervolgens over de scène rollen. Heerlijk is de knipoog naar de clichématige geromantiseerde beeldvoering van het plattelandsleven door de filmindustrie wanneer we Maryam op haar rug zien liggen terwijl hij op zijn zij haar gadeslaat met en sigaret in de mond. Verder refereert de productie onder andere naar het impressionisme, expressionisme, realisme, surrealisme en de Stijl in de beeldvoering.
Heel aanschouwelijk wordt het wanneer Marie een kalf laat geboren worden en we dat wat onzeker op vier

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

poten zien proberen haar evenwicht te bewaren, waarna een jonge actrice door een slimme kledingwissel snel omgetoverd wordt tot een kind. Het volwassen beest wordt de kop ingeslagen wanneer het op hol dreigt te slaan. De ingewanden (hier kleurrijke doeken) verwijderd die uiteindelijk als versiering zullen dienen. De overschot van het beest wordt in een begrafenisceremonie afgevoerd.
Het kinderlijke zie je ook in Werken en dagen wanneer de acteurs gekleurde stukken hout (rood, geel, blauw, groen) op het podium sorteren, bij elkaar binden in een doek en dan op de rug meezeulen wat uiteindelijk een plankenvloer zal worden van een zelf geconstrueerd huis.
De uitvinding van de stoommachine, met Marie Vinck die olie over haar naakte lichaam laat stromen, zal een keerpunt vormen in de geschiedenis van de mens en dus ook in deze voorstelling. Aanbeden wordt die, er wordt op gezeten alsof het een fallus is en gaat op en neer als een elektrische kinderattractie (een paard of vliegtuigje zoals je die vindt aan lunaparken en supermarkten).
En de kip die we in het begin zien van de voorstelling, die geholpen door de hand van Stef, een ei legt? Die zien we op het einde vervangen door en robothond. Het teamwerk van vroeger werd ingeruild voor een wellicht nog zwaarder bestaan nu, waarbij een vrouw (Fumiyo Ikeda) er helemaal alleen voor staat om die zware oude ploeg van vroeger te trekken door een doorweekte ondergrond terwijl de regen blijft stromen.
De klimaatverandering en de vele regen hebben haar oogst doen mislukken. Het individualisme, de technologische vooruitgang, de impact op mens en klimaat maakt dat het leven er niet per se minder hard op geworden is. Integendeel. Wanneer er geen kleurrijke confetti meer is, maar ze enkel nog zwarte as uit een zak weet te halen, kan je er niet omheen dat Werken en dagen een indringende boodschap brengt, of we er als mensen wel op vooruit zijn gegaan wanneer we nu vaststellen dat we onszelf én de aarde hebben uitgeput. Onrechtstreeks wordt daarbij ook de vraag gesteld wat de toekomst van kunst en cultuur/verwondering kan zijn in een verhardende ieder voor zich-samenleving en een waar de technologie het steeds meer gaat overnemen van de mens.
< Bert Hertogs >
Credits:
regie, scenario, scenografie Stef Aerts, Joé Agemans, Thomas Verstraeten, Marie Vinck
performers Stef Aerts, Joé Agemans, Maryam Sserwamukoko, Thomas Verstraeten/Yorrith De Bakker, Marie Vinck, Fumiyo Ikeda, Geert Goosens, Roos Janssens/Susan De Ceuster/Bonnie Elias
muziekcompositie en live uitvoering Joachim Badenhorst, Sean Carpio
kostuumontwerp An D'Huys
lichtontwerp Stef Aerts, Joé Agemans
productie Toneelhuis, FC Bergman
coproductie Piccolo Teatro di Milano - Teatro d'Europa, Les Théé¢tres de la Ville de Luxembourg
met de steun van de tax shelter van de Belgische federale overheid via Gallop Tax Shelter

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.